

Sygn. II C 144/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

W następującym składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Kunicka

Protokolant Dominika Izdebska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 czerwca 2016r. w Warszawie

sprawy z powództwa **Z. H.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W.**

o uchylenie uchwały lub o stwierdzenie nieistnienia

1. powództwo oddała
2. zasądza od powoda Z. H. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania

Sygn. akt II C 144/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 02 lutego 2015 roku (data prezentaty) **Z. H.** wniósł o stwierdzenie nieistnienia uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie o unieważnieniu wyboru Rady Nieruchomości (...), (...), oraz (...) dokonanego na zebraniu ogólnym mieszkańców w dniu 30 września 2014 roku, ewentualnie o stwierdzenie nieważności tej uchwały, podnosząc, że statut pozwanej spółdzielni nie przewiduje kompetencji Rady Nadzorczej do unieważniania wyborów do Rady Nieruchomości (pозew, k. 4-6).

W złożonej w dniu 21 maja 2015 roku odpowiedzi na pozew, **Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w W.** domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, i kwoty 17 złotych tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (odpowieź na pozew, k. 29-37).

Na rozprawie w dniu 14 czerwca 2016 roku pozwany podtrzymując stanowisko w sprawie, podniósł że Rada Nadzorcza miała kompetencje do stwierdzenia nieważności wyboru do Rady Nieruchomości, co wynika z § 112 i 114 statutu Spółdzielni, powód nie wykazał interesu prawnego w wytoczeniu powództwa, a ponadto występuje brak drogi sądowej do skarżenia uchwały Rady Nadzorczej w tym przedmiocie.

Sąd Okręgowy ustali następujący stan faktyczny:

Z. H. jest członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W..

dowody: bezsporne

W dniu 30 września 2014 roku odbyły się wybory do Rady Nieruchomości (...), obejmującej nieruchomości (...), (...), oraz (...), podczas których wybrano pięciu członków rady.

dowody: bezsporne; nadto skład rady (k. 46); protokół Zebrania Ogólnego Członków Spółdzielni z dnia 30 września 2014 roku (k. 94-104), protokół (k. 105); karta do głosowania (k. 106-115)

W piśmie z dnia 15 października 2014 roku, trzech spośród pięciu nowo wybranych członków domagało się anulowania wyborów i ponownego zwołania zebrania mieszkańców. Żądanie to zostało poddane dyskusji i głosowaniu przez Radę Nadzorczą Spółdzielni na posiedzeniu plenarnym w dniu 24 listopada 2014 roku. Większością 18 głosów Rada Nadzorcza unieważniła uchwałę z dnia 30 września 2014 roku, wskazując że uchwała ta nie uwzględnia parytetu nakazanego statutem Spółdzielni i zobowiązała Zarząd Spółdzielni do przeprowadzenia ponownie procedury wyboru do Rady Nieruchomości (...), (...), oraz (...).

dowody: bezsporne; nadto pismo (k. 45); pismo z dnia 7 listopada 2014 roku (k. 81); protokół nr (...) posiedzenia plenarnego Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) (k. 85-89); pismo z dnia 24 listopada 2014 roku (k. 8-9)

W § 114 pkt 10 statutu spółdzielni przewidziano, że do zakresu działania Rady Nadzorczej należy m.in. uchylenia uchwał i decyzji Zarządu i Rad Nieruchomości, jeżeli nie są zgodne z przepisami prawa, statutu, uchwałami Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej, (...). Uchylenie może nastąpić w ciągu 30 dni od daty powzięcia wiadomości o uchwale, nie później jednak niż 3 miesiące od daty jej podjęcia. Jak zaś stanowi art. 44 ustawy z dnia 16 września 1982 roku - Prawo spółdzielcze (Dz.U.2016.21.t.j.), Rada sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością spółdzielni.

dowody: bezsporne; nadto tekst jednolity statutu Spółdzielni Mieszkaniowej (...) (k. 63)

W dniu 11 lutego 2015 roku odbyło się kolejne zebranie mieszkańców nieruchomości (...), (...), oraz (...) w celu wyboru członków do Rady Nieruchomości (...).

dowody: bezsporne; nadto ogłoszenie (k. 17, 117, 118)

Przedstawiony powyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie bezspornych twierdzeń stron oraz przytoczonych dowodów. Pozostałe dowody Sąd pominął jako mało przydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Powód Z. H. domagał się stwierdzenia nieistnienia, ewentualnie nieważności uchwały podjętej przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W. w dniu 24 listopada 2014 roku w sprawie unieważnienia wyboru Rady Nieruchomości (...), (...), oraz (...), podnosząc że brak jest podstawy prawnej do rozstrzygnięcia przez Radę Nadzorczą o ważności wyborów do Rady Nieruchomości.

Powództwo w niniejszej sprawie zostało sformułowane jako żądanie ewentualne: ustalenia nieistnienia uchwały albo stwierdzenia jej nieważności. Kolejne żądanie aktualizuje się, gdy odpadnie podstawa ustalenia nieistnienia uchwały (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2008 roku, V CSK 33/08, OSNCZD 2009, Nr 2, poz. 51).

W pierwszej kolejności należało rozważyć możliwość zaskarżenia przez powoda przedmiotowej uchwały, która podjęta została przez Radę Nadzorczą Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W., a więc organ, którego uchwały co do zasady nie podlegają zaskarżeniu poza wypadkami wprost wskazanymi w przepisach ustawy z dnia 16 września 1982 roku - Prawo spółdzielcze. O ile natomiast na gruncie obowiązujących przepisów nie ma możliwości zaskarżania uchwał rady nadzorczej spółdzielni poza przypadkami wskazanymi w ustawie, o tyle nie można odmówić powodowi możliwości wytoczenia powództwa na ogólnych zasadach prawa cywilnego, w tym powództwa opartego na treści art. 189 k.p.c., którego przedmiotem będzie uchwała rady nadzorczej, na co wskazuje również Sąd Najwyższy (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 roku, V CSK 163/07, M.Spół. 2008/3/48). Zgodnie bowiem z art. 189 k.p.c.,

powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Stąd też dla uwzględnienia niniejszego powództwa konieczne jest wykazanie istnienia przesłanki określonej w treści tego przepisu, tj. wykazanie istnienia interesu prawnego w uzyskaniu konkretnego rozstrzygnięcia. Podstawą prawną przedmiotowego powództwa jest więc art. 189 k.p.c..

W ocenie Sądu, wbrew odmiennemu stanowisku pozwanego, powód posiada interes prawny w ustaleniu nieważności uchwały podjętej przez Radę Nadzorczą Spółdzielni (...) w W. w dniu 24 listopada 2014 roku. Mocą tej uchwały, został unieważniony wybór członków Rady Nieruchomości (...), (...), oraz (...). Interes prawny powoda wyraża się tym, że podjęta uchwała pozbawiła go członkostwa w radzie nieruchomości, natomiast ustalenie nieistnienia tej uchwały umożliwi powodowi korzystanie z przysługujących mu uprawnień. Zresztą każdy członek spółdzielni ma interes prawny w żądaniu ustalenia nieistnienia uchwały podjętej przez organ spółdzielni. Kwestia ta nie budzi wątpliwości w judykaturze (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 roku, I CSK 382/12, Biul.SN 2013/6/10).

Istnienia interesu prawnego nie można jednak traktować jako jedynej przesłanki decydującej o uwzględnieniu powództwa o ustalenie. Jest on warunkiem umożliwiającym dalsze badanie w zakresie istnienia lub nieistnienia ustalanego prawa lub stosunku prawnego (wyrok Sądu Najwyższego z 13 września 2007 roku, III CSK 123/07).

Uznanie uchwały za nieistniejącą jest tożsame z oceną, że do podjęcia uchwały przez organ kolegialny osoby prawnej w ogóle nie doszło. W przedmiocie tym wielokrotnie wypowiedzieli się przedstawiciele doktryny oraz Sąd Najwyższy i to zarówno na tle uchwał organów spółdzielni, jak też uchwał organów spółek prawa handlowego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że o nieistniejącej uchwale organu spółdzielni można mówić, gdy występują takie podstawowe uchybienia w zakresie elementów konstytuujących uchwałę, brak wymaganej w ustawie lub statucie do podjęcia uchwały większości głosów (por. uzasadnienie uchwały z dnia 24 czerwca 1994 roku III CZP 81/94, publikowana w OSNC 1994/12/241).

Tymczasem w realiach niniejszej sprawy, zdaniem Sądu, żadna z powyższych okoliczności nie zachodzi. Rada Nadzorcza pozwanej spółdzielni jest organem istniejącym, przewidzianym przez obowiązujące prawo, funkcjonującym i podejmującym uchwały w oparciu o przepisy ustawy – Prawo spółdzielcze - i Statutu. Posiedzenie plenarne Rady Nadzorczej zwołano prawidłowo poprzez pisemne zawiadomienie członków Rady. Sprawa dotycząca wyboru do Rady Nieruchomości została zaś wciągnięta do porządku obrad na wniosek trzech z pięciu nowo wybranych członków Rady Nieruchomości (...), (...), oraz (...). Głosownie odbyło się jawnie i większością. Powyższe pozwala uznać uchwałę Rady Nadzorczej podjętą w dniu 24 listopada 2014 roku za istniejącą.

Odnośnie roszczenia powoda o stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały, niezgłoszonego w pozwie jako żądanie ewentualne, należy wskazać iż rada nadzorcza może podejmować uchwały w granicach swego działania (art. 46 Prawa spółdzielczego). Przekroczenie tego zakresu oznacza naruszenie prawa, a uchwała podjęta niezgodnie z ustawą jest w myśl art. 58 § 1 kc bezwzględnie nieważna (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 4 grudnia 2008 roku, I ACa 814/08, OSA 2010, nr 8, poz. 28, s. 50).

Zgodnie z art. 44 prawa spółdzielczego, Rada sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością spółdzielni. Art. 46 § 1 prawa spółdzielczego zawiera katalog uprawnień rady nadzorczej, przy czym § 2 stanowi, iż statut może zastrzec do zakresu działania rady przez inne uprawnienia. I tak § 114 pkt 10 statutu pozwanej spółdzielni przewiduje, że do zakresu działania Rady Nadzorczej należy m.in. uchylenia uchwał i decyzji Rad Nieruchomości, jeżeli nie są zgodne z przepisami prawa, statutu, uchwałami Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej (...).

Należy przyjąć, iż choć z literalnego brzmienia statutu nie wynika uprawnienie Rady Nadzorczej do unieważnienia wyboru członków do Rady Nieruchomości, to zgodzić się trzeba ze stanowiskiem strony pozwanej, iż uprawnienie takie wywodzi się z nadrzędnej i kontrolnej funkcji, jaką pełni rada nadzorcza w spółdzielni.

W załączniku do protokołu z dnia 22 czerwca 2016 pozwany podnosił jeszcze dodatkową okoliczność uzasadniającą oddalenie powództwa dotyczącą uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni z dnia 24 listopada 2014

stwierdzającej utratę ważności uchwały z dnia 30 września 2014, co oznacza wyeliminowanie przedmiotowej uchwały skarżonej przez powoda z obrotu prawnego. Z okoliczności tej, na którą powołuje się także sam powód w pozwie należy wywieść, że stwierdzenie przez Radę Nadzorczą pozwanej Spółdzielni nieważności uchwały z dnia 30 września 2014 spowodowało wyeliminowanie tej uchwały z obrotu prawnego, co z kolei powoduje niezasadność powództwa, z tej przyczyny, że brak przedmiotu zaskarżenia.

Z uwagi na wskazane, Sąd orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., mając na uwadze jego wynik. Koszty procesu zasądzone od powoda na rzecz pozwanego obejmują kwotę 360 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustaloną na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.460t.j.).